

מאחורי הקלעים של הסדרה:

להשגת החומר - מה נגנז ומדוע - ו

1918. זהו תצלום בילעדי ובלתי־ידוע. משמי תל־אביב ממשיכים המטוסים לעבר ההרים, הגים מעל ירושלים. הם ממשיכים אל יס־המלח, ורואים מהאוויר את שפך הירדן. "טיסה מים לים", כפי שמנסח זאת לוסיין.

צילום־הראינוע הזה הוא ארוך מאוד. לדעת מפיקי־הסרט הוא משעמם. על הרקטע המופיע בסרט אומר לוסיין: "בחרנו רק את החיוג האווירי מעל לירושלים. איתרו סרט זה נראה בעינינו כסקופ קולי־נועי, מאחר ולא השתמשו בו עד היום שימוש כלשהו בסרטים תיעודיים על ארץ־ישראל. מוזר לחשוב שמטמון זה היה מאוכסן שנות־דור בלונדון, בלב האימפריה הבריטית, ושיוצרי הסרטים התיעודיים על ארץ־ישראל עד היום לא איתרו אותו. הם הסתפקו בסרטים שיגרתיים שמנפקות חב־רות־הסרטים."

מירוי הצ

תחרות עם אנשי

הטלוויזיה הבריטית

חלק מתמונות־הראינוע המביאות את סיפורו של "המרד במידבר" של לורנס איש־ערב היה ידוע, וניתן להשגה בחוסיין און המילחמה הקיסרי בלונדון. אלא ש־אנשי צוות עמוד האש לא הסתפקו בחומר הזה, ותוך כדי חיפושים דקדקניים בארץ־צו־הברית איתרו תצלומים של "המרד במידבר" שאנשי־הטלוויזיה הבריטים לא ידעו על קיומם.

יגאל לוסיין על חיפושים אלה: "חיפשי תי וחיפשתי. הלכתי בעיקר בעיקבות חיים וייצמן. הרי המישלחת הציונית הופיעה ב־1919 בוועידת השלום בפאריס כאשר כולם באו לשם להציג בקשות לנשיא וודרו וילסון, לקלמנסו וללוי־ג'ורג'. הי ציונים, כמו כולם, באו לבקש, הגדרה עצמית. המישלחת הציונית, בראשות חיים וייצמן, מנחם אוסישקין ונחום סוקר לוב, פעלה ללא הרף בכיוון זה. המישלחת הערבית היחידה שהופיעה שם היתה מישלחת חג'אל, שבראשה ניצב האמיר פייצל. חודש קודם לכן עשה פייצל את ההסכם שלו עם וייצמן — בלונדון, ולא ליד עקבה, כפי שרבים נוטים להאמין.

"חיפשתי חומר בכל מקום. חיפשתי את

שלושת גדולי המחנה המנצח במילה־מה: וודרו וילסון, נשיא ארצות־הברית, ז'ורז' קלמנסו, ראש ממשלת צרפת ו־דיוויד לוי־ג'ורג', ראש ממשלת בריטניה.

..אבי פלסטיין

תמונה מן הסרט היחיד שבו נראים יחדיו חוסיין איבן־עלי האשמי, אבי התנועה הלאומית הכל־ערבית (במצינפת הלבנה) ומוסא קאד'ס אל־חוסייני, אבי התנועה הלאומית הפלסטינית (בעל הכובע הגבוה), האיש המתנגל בסדרה זו כאבי התנועה הלאומית הפלסטינית. מאחורי חוסיין נראה בנו, עבדאללה, שהפך לאחר מכן מלך ירדן, סבו של חוסיין.

הפרק השני של "עמוד האש" הביא את סיפור הצד השני של המטבע בחזון הר־ציוני — את סיפורה של המישפחה הר־אשמית, אשר האמינה כי הבריטים יכוננו במרחב ממלכה כל־ערבית, וכי יראו בר־כבוש דמשק את ראשית הדרך של ממל־כה זו. הסיפור האמיתי של הפרק השני הוא סיפור המהלכים שהוליכו מכל־ערביות אל ראשיתה של הישות הפלסטינית.

להלן כמה מסיפורי הפרק, הערבים מת־עוררים.

טיסה מים לים

קטע־הצילום האווירי משנת 1918, המציג את צילומי־הראינוע הראשונים של ירוש

ראש המרד

במידבר, חביבו של חוסיין ואחיו של ע־פייצל היה מוכן לשתית־פעולה עם היהודים

שערך ועד־הצירים הציוני. זה היה במאסר 1918, באמצע המיל־חמה, כאשר התורכים עדיין החזיקו בצפון הארץ. המישלחת באה כדי להניח את היסודות לבית הלאומי, לפי הצהרת בלפור.

חיים וייצמן, דודו של עזר (במגיבת האירופית הלבנה), עומד ליד סר אדמונד אלנבי, כובש הארץ (במרכז), בקבלת־פנים